

TÜRKİYE ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI A.Ş.
1 OCAK – 30 EYLÜL 2018 ARA HESAP DÖNEMİNE AİT
YÖNETİM KURULU FAALİYET RAPORU

1. Genel Bilgiler

Şirketin Merkez Adresi

Şirket Türkiye’de kayıtlı olup, iletişim bilgileri aşağıda sunulmuştur.

İçmeler Mahallesi D-100 Karayolu Cad. No:44/A 34947, Tuzla/İstanbul/Türkiye

Telefon : +90 (850) 206 50 50

Elektronik tebligat adresi : scmuhasebe@sisecam.com

Kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi : sisecam@hs03.kep.tr

İnternet adresi : <http://www.sisecam.com.tr>

Nace Kodu : 70.10.01 asıl ve ilave olarak 74.10.02

Şirket’in Ticaret Sicil Bilgileri

Kayıtlı olduğu sicil : İstanbul Ticaret Sicil Memurluğu

Sicil No : 21599

Mersis No : 0-8150-0344-7300016

2. Topluluğun Faaliyet Gösterdiği Sektör

Türkiye’nin en büyük özel ticari bankalarından biri olan Türkiye İş Bankası A.Ş. tarafından 83 yıl önce Türkiye’de kurulan Şirket’in hisseleri Borsa İstanbul AŞ’de (BİAŞ) 1986 yılından beri işlem görmektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bilanço tarihi itibarıyla Şirket’te %66,16’lık paya sahip olup, yönetimde kontrolü elinde bulundurmaktadır.

Şişecam Topluluğu ana faaliyet alanları cam ve kimyasal üretimi olan bir sanayi topluluğudur. Topluluk düzcam, cam ev eşyası, cam ambalaj ve cam elyafı gibi camın tüm temel alanları ile soda ve krom bileşiklerini kapsayan iş kollarında lider konumdadır.

Şirket’in konsolide mali tabloları kapsamında 67 bağlı ortaklığı, 1 iş ortaklığı ve 2 iştiraki bulunmaktadır.

Kuruluşunun ardından geçen ilk dönemde önceliği ülkenin temel cam ürünleri gereksinimini karşılamaya veren Şişecam, 1960’lardan itibaren “pazarımız dünyadır” ilkesi doğrultusunda dünya pazarlarına güçlü ve iddialı bir şekilde girmiştir. 1970’den sonra faaliyetlerini çeşitlendirerek hızlı büyüme sürecine girmiş, bölgesel güç olma öncelikli vizyonu ile bir dünya şirketi olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Topluluk şirketlerin faaliyet konuları ve faaliyet grupları aşağıda sunulmuştur:

Düzcamlar Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Trakya Cam Sanayii A.Ş.	Düzcamlar, oto camı ve işlenmiş cam üretimi ve satışı	Türkiye
Trakya Yenişehir Cam Sanayii A.Ş.	Düzcamlar, kaplamalı, lamine cam üretimi ve satışı	Türkiye
Çayırova Cam Sanayii A.Ş.	Ticari faaliyet	Türkiye
Trakya Polatlı Cam Sanayii A.Ş.	Düzcamlar ve lamine cam üretimi ve satışı	Türkiye
Şişecam Otomotiv A.Ş.	Otomotiv camları üretimi ve satışı	Türkiye
Trakya Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Şişecam Flat Glass Holding B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
TRSG Glass Holding B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Trakya Glass Bulgaria EAD	Düzcamlar, ayna, lamine, kaplamalı camlar üretimi ve satışı	Bulgaristan
Şişecam Automotive Bulgaria EAD	Oto cam ve beyaz eşya camları üretimi ve satışı	Bulgaristan
Glasscorp S.A.	Otomotiv camı üretimi ve satışı	Romanya
Şişecam Flat Glass İtaly S.R.L.	Düzcamlar ve lamine cam üretimi ve satışı	İtalya
Şişecam Flat Glass South Italy S.R.L.	Düzcamlar üretimi ve satışı	İtalya
Trakya Glass Rus AO	Düzcamlar ve ayna üretimi ve satışı	Rusya
Automotive Glass Alliance Rus AO	Otomotiv camları üretimi ve satışı	Rusya
Automotive Glass Alliance Rus Trading OOO	İthalat ve satış hizmetleri	Rusya
Trakya Glass Rus Trading OOO	İthalat ve satış hizmetleri	Rusya
Richard Fritz Holding GmbH	Ticari faaliyet	Almanya
Richard Fritz Prototype+Spare Parts GmbH	Cam enkapsülasyonu üretimi ve satışı	Almanya
Richard Fritz Spol S.R.O.	Cam enkapsülasyonu üretimi ve satışı	Slovakya
Richard Fritz Kft	Cam enkapsülasyonu üretimi ve satışı	Macaristan
HNG Float Glass Limited	Düzcamlar ve ayna üretimi ve satışı	Hindistan
İştirak	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Saint Gobain Glass Egypt S.A.E.	Düzcamlar üretimi ve satışı	Mısır

Cam Ev Eşyası Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Paşabahçe Cam Sanayii ve Tic. A.Ş.	Cam ev eşyası otomatik üretimi ve satışı	Türkiye
Paşabahçe Mağazaları A.Ş.	Cam ev eşyası perakende satışı	Türkiye
Camiş Ambalaj Sanayii A.Ş.	Kâğıt – karton ambalaj üretimi ve satışı	Türkiye
Denizli Cam Sanayii ve Tic. A.Ş.	Soda ve kristal cam ev eşyası el üretimi ve satışı	Türkiye
Paşabahçe Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
İstanbul Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Nude Design Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Nude Glass Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Paşabahçe Bulgaria EAD	Cam ev eşyası otomatik üretimi ve satışı	Bulgaristan
OOO Posuda	Cam ev eşyası otomatik üretimi ve satışı	Rusya
Paşabahçe Srl	Satış ve pazarlama hizmetleri	İtalya
Paşabahçe Spain SL	Cam ev eşyası üretimi, pazarlama ve satışı	İspanya
Paşabahçe Glass GmbH	Cam ev eşyası üretimi, pazarlama ve satışı	Almanya
Paşabahçe USA Inc.	Cam ev eşyası üretimi, pazarlama ve satışı	ABD
Paşabahçe (Shanghai) Trading Co. Ltd.	Satış ve pazarlama hizmetleri	Çin
Paşabahçe Egypt Glass Manufacturing S.A.E.	Cam ev eşyası otomatik üretimi ve satışı	Mısır

Cam Ambalaj Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Anadolu Cam Sanayii A.Ş.	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Türkiye
AC Glass Holding B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Anadolu Cam Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Balsand B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
OOO Ruscam Management Company	Finansman ve yatırım şirketi	Rusya
OOO Ruscam Glass Packaging Holding	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Rusya
OOO Energosystems	Endüstriyel malzeme kiralaması	Rusya
CJSC Brewery Pivdenna	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Ukrayna
Merefa Glass Company Ltd.	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Ukrayna
JSC Mina	Cam ambalaj üretimi ve satışı	Gürcistan

Kimyasallar Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Soda Sanayii A.Ş.	Soda ve krom kimyasalları üretimi ve satışı	Türkiye
Cam Elyaf Sanayii A.Ş.	Cam elyafı üretimi ve satışı	Türkiye
Şişecam Elyaf Sanayii A.Ş.	Cam elyafı üretimi ve satışı	Türkiye
Camiş Madencilik A.Ş.	Cam hammaddeleri üretimi ve satışı	Türkiye
Madencilik Sanayii ve Tic. A.Ş.	Cam hammaddeleri üretimi ve satışı	Türkiye
Oxyvit Kimya Sanayii ve Tic. A.Ş.	Vitamin K-3 ve türevleri üreticisi	Türkiye
Şişecam Chem Investment B.V.	Finansman ve yatırım şirketi	Hollanda
Şişecam Bulgaria EOOD	Soda ürünleri ticareti	Bulgaristan
Şişecam Soda Lukavac D.O.O.	Soda üretimi ve satışı	Bosna Hersek
Cromital S.p.A	Krom türevleri üretimi ve ticareti	İtalya
Camiş Egypt Mining Ltd. Co.	Kum işleme ve satışı	Mısır
Şişecam Trading Co.	Ticari faaliyet	Çin

İş ortaklıkları	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Rudnik Krecnjaka Vijenac D.O.O.	Kireç taşı üretimi ve satışı	Bosna Hersek

İştirak Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Solvay Şişecam Holding AG	Finansman ve yatırım şirketi

Diğer Grubu

Bağlı ortaklıklar	Faaliyet konusu	Kayıtlı olduğu ülke
Şişecam Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş.	Sigorta acenteliği	Türkiye
Şişecam Dış Ticaret A.Ş.	Topluluk ürünlerinin ihracatı	Türkiye
Şişecam Enerji A.Ş.	Doğalgaz depolama ve satışı ile elektrik ticareti	Türkiye
Camiş Elektrik Üretim A.Ş.	Elektrik üretimi ve satışı	Türkiye
Şişecam Çevre Sistemleri A.Ş.	Ambalaj atıklarının toplanması, ayrılması, işlenmesi, geri dönüşümü ve kazanımı	Türkiye
SC Glass Trading B.V.	İthalat ve satış hizmetleri	Hollanda
Camiş Limited	Yurtdışı alım hizmetleri	İngiltere

3. Şirketin Sermaye ve Ortaklık Yapısı

Şirketimizin ortaklık yapısı aşağıdaki şekilde olup, şirketimizin ortakları arasında gerçek kişi nihai hâkim pay sahibi bulunmamaktadır.

Ortaklar	Pay Tutarı TL	Pay Oranı %
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1.488.514.769	66,16
Efes Holding A.Ş.	185.072.640	8,22
Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.	1.081.312	0,05
Diğer	575.331.279	25,57
	2.250.000.000	100,00

4. Yönetim Kurulu ve Komitelerde Görev Alan Üyeler

Yönetim Kurulu

Adı Soyadı		Görevi
Adnan Bali		Yönetim Kurulu Başkanı
Prof. Dr. Ahmet Kırmızı		Yönetim Kurulu Başkan Vekili-Genel Müdür
Mahmut Magemizoğlu	(***)	Üye
Zeynep Hansu Uçar	(**),(***)	Üye
İzlem Erdem	(**)	Üye
Sabahattin Günceler	(**)	Üye
Dr. Mehmet Cem Kozlu	(*),(**),(***)	Bağımsız Üye
Aysun Mercan	(*),(***)	Bağımsız Üye
Diñ Kızıldemir	(*),(***)	Bağımsız Üye

- (*) Belirtilen üyeler denetimden sorumlu komiteyi,
(**) Belirtilen üyeler kurumsal yönetim komitesini,
(***) Belirtilen üyeler riskin erken saptanması komitesini

oluşturmaktadır.

Yönetim Kurulu üyeleri 21 Mart 2018 tarihli Ortaklar Olağan Genel Kurul Toplantısında 2019 Yılında yapılacak 2018 Yılı Ortaklar Olağan Genel Kurul toplantı tarihine kadar bir (1) yıl görev yapmak üzere seçilmiş olup, 28 Mart 2018 tarihinde tescil edilmiş ve 3 Nisan 2018 tarihinde 9550 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde de ilan edilmiştir.

Yönetim Kurulunu Oluşturan Komiteler

Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayınlanan Seri: II, No 17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliğ hükümleri doğrultusunda Yönetim Kurulunda oluşturulan komiteler ve komitede görev alan üyeler aşağıda sunulmuştur.

- a) **Denetimden Sorumlu Komite;**
 - Dr. Mehmet Cem Kozlu (Başkan)
 - Aysun Mercan (Üye)
 - Dinç Kızıldemir (Üye)
- b) **Kurumsal Yönetim Komitesi;**
 - Dr. Mehmet Cem Kozlu (Başkan)
 - Zeynep Hansu Uçar (Üye)
 - İzlem Erdem (Üye)
 - Sabahattin Günceler (Üye)
 - Hande Özbörçek (Üye)
- c) **Riskin Erken Saptanması Komitesi;**
 - Dr. Mehmet Cem Kozlu (Başkan)
 - Aysun Mercan (Üye)
 - Dinç Kızıldemir (Üye)
 - Mahmut Magemizoğlu (Üye)
 - Zeynep Hansu Uçar (Üye)

Yönetim Kurulu Üyelerinin Yetki ve Sınırı

Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyeleri Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddeleri ve Şirket Esas Sözleşmesi'nin 11. maddesinde belirtilen yetkilere haizdir.

5. Üst Düzey Yöneticiler

Adı ve Soyadı	Unvanı
Prof. Dr. Ahmet Kırman	Yönetim Kurulu Başkan Vekili-Genel Müdür
Reha Akçakaya	Düzcamlar Grup Başkanı
Cemil Tokel	Cam Ev Eşyası Grup Başkanı
Abdullah Kılınç	Cam Ambalaj Grup Başkanı-Türkiye
Aydın Süha Önder	Cam Ambalaj Grup Başkanı-Rusya
Tahsin Burhan Ergene	Kimyasallar Grup Başkanı
Mustafa Görkem Elverici	Mali İşler Başkanı
Prof. Dr. Şener Oktik	Araştırma ve Teknolojik Geliştirme Başkanı
Özlem Vergon	Strateji Başkanı
Şengül Demircan	İnsan Kaynakları Başkanı
Selma Öner	Topluluk Satınalma Başkanı
Oğuz Haluk Solak	İç Denetim Başkanı
Özgün Çınar	Risk Yönetimi Başkanı
Gizem Sayın	Genel Müdürlük Koordinatörü

6. İşletmenin Performansını Güçlendirmek İçin Uyguladığı Yatırım Politikası

Şişecam Topluluğu'nun ana faaliyet alanları cam ve kimyasallar üretimidir. Faaliyetlere tahsis edilen sermayeye en yüksek getiriyi sağlamanın güvencesini oluşturmak üzere, Topluluk geçmişten beri uzmanlaşmaya özel bir önem vermektedir. Tamamlayıcı ve destekleyici niteliklerdeki diğer faaliyetlerin varlığı, ana faaliyet alanlarına odaklı öncelik yapısını değiştirmemektedir. Dahası bu tamamlayıcı/destekleyici faaliyetler, odaklanma ve konsolide kazanımları çoklaştırmanın bir yolu olarak görünmektedir. Sahasında dünyanın sayılı üreticilerinden biri olan Şişecam bu konumunu daha yüksek değer üreten bir şekilde sürdürebilmek ve kendi liginde üst sıralara konumlanmak amacıyla uzmanlaşma, faaliyetlerin mükemmelleştirilmesi gibi yapısal unsurların yanı sıra “organik” ve “inorganik” büyümeyi önceliklendirmektedir.

Şişecam, 2000’li yıllarda küreselleşmenin ve yoğun rekabetin getirdiği fırsatlardan yararlanmak ve tehditleri savuşturmak üzere faaliyetlerini “bölgesel liderlik vizyonu” çerçevesinde yürütmeyi planlamıştır. Bu dönemde Şişecam’ın vizyoner yönelmesinin en önemli unsuru olan “hayati coğrafya”daki konumlanma bir hazırlık fırsatı yaratmıştır. Böylelikle hemen bütün kıtalarda üretici kimlikle var olmanın gerektireceği deneyim ve enerji üretilmiştir. Halen bu yaklaşım, değer üretmek koşuluyla dünyanın önemli pazarlarında üretici kimliğiyle var olma ve bu yolla daha da küresel bir içerik kazanmanın ana kaynağını oluşturmaktadır.

Şişecam, bölgesine hapsolmuş bir cam sanayinin geleceğinin olmadığına inanmaktadır. Gerçek anlamda küreselleşmenin hayati önem taşıdığını düşünmektedir. Bu doğrultuda, Topluluk sektöründe en önemli üreticiler arasında olma vizyonunun bir gereği olarak üretim noktalarını uluslararası çeşitliliğe dönüştürmeyi peyderpey gerçekleştirilmektedir.

Esasen Şişecam’ın bütün faaliyetleri küresel ölçekler, standartlar ve gereklerle yönetilmektedir. Topluluğun hem bugün, hem de gelecekteki güçlü varoluşunun güvencesini oluşturan bu yaklaşım, yatırım politikalarının da temel belirleyicisidir. Sürdürülebilir büyüme ve yüksek performansa dayalı yatırım politikalarının ana unsurları şöyle özetlenebilir:

- Sermayeye en iyi getiriyi sağlamak üzere, yatırımlarını uzmanlaştığı ve başarısını kanıtladığı **mevcut faaliyet alanlarına** yönlendirmek ve odaklamak,
- Rekabet gücünü kısa vadede etkin bir şekilde pekiştirmesi nedeniyle verimlilik ve maliyet tasarrufunu arttıracak yatırımları önceliklendirmek,
- Rekabet gücünü üst düzeyde tutmak üzere, daima en ileri üretim teknolojilerini kullanmak, **Ar-Ge**’ye olan odaklılığı sürdürerek yeni ürünler geliştirmek ve bu yolla faaliyetlerini daha verimli kılmak,
- Sürdürülebilir büyüme sağlamak ve ölçek ekonomilerini geliştirmek üzere, bölge genelinde **yeni üretim odakları** oluşturmak, faaliyetlerini daha da genişletmek ve yüksek pazar paylarına ulaşmak,
- **Yenilikçiliği** değer üretmenin ve gelir artışının ana eksenlerinden biri haline getirmek, küresel cam pazarında oluşan **yeni alanlarda** yüksek yeteneklerle konumlanmak için entelektüel sermaye birikimini çoğaltmak, yeni alan arayışlarında mevcut uzmanlıklarımızla olan ilişkisini öncelikle gözetmek,
- Bölgesel hakimiyeti konjonktürün getirdiği fırsatları da değerlendirerek pekiştirmek üzere **şirket satın alma, ortak girişim** ve diğer **işbirliği** olanaklarını değerlendirmek,
- Ana faaliyet sahalarımızda mevcut var oluşumuzun içerdiği deneyim ve kazanımları, ekonomik bir değer içermek koşuluyla **yeni coğrafyalardaki** projelere yönlendirmek,
- Topluma ve yaşama karşı sorumluluğun bir gereği olarak **çevre duyarlılığını** önemle gözetmek,
- Faaliyet gösterdiği alanların en iyisi olmak üzere **örgütsel iyileşmeye** yönelik projelere yeterli kaynağı öncelikle ayırmak,

- Giderek büyüyen varlıkları, yükselen cam ve kimya sektörüne odaklanmış kaynak tahsisini daha iyi yönetmek için “süreçleri” sürekli olarak sorgulamak, **daha etkin süreç dizini** oluşturmaya yönelik projeleri desteklemek,
- Daha rasyonel ve kârlı bir holding yapısı oluşturmak üzere “**iş alanları portföyünü**” rafine ve optimize etmek, düşük performans gösteren faaliyetlere büyüme yatırımları yoluyla kaynak tahsis etmemek,
- Tüm sabit sermaye yatırımlarının gereksindiği **kaynak tahsisini**, konsolide kârı maksimum kılacak merkezi bir yaklaşımla sağlamak.

Yukarıda tariflenen yatırım politikası çerçevesinde Şişecam Topluluğu’nun Ocak-Eylül 2018 döneminde gerçekleştirdiği yatırım harcamaları 1.180 Milyon TL’ye ulaşmıştır.

7. Sektörel Gelişmeler ve Faaliyetler İle İlgili Bilgiler

Dünya Ekonomisi

2017 yılında, son altı yılın en yüksek büyümesini yakalayan küresel ekonomi 2018 yılına güçlü başlamıştır. Ancak olumlu seyir beklendiği gibi uzun sürmemiştir. Ekonomi ikinci çeyrekte bir miktar ivme kaybetmiş ve orta vadede artan risklerle birlikte büyümedeki beklentiler aşağı yönlü revize edilmiştir. Uzun süredir gündemde yer alan korumacılık önlemleri artık somut ticari savaşına dönüşmüştür.

Yılın ikinci çeyreğinde ABD’nin Çin, Kanada, Meksika, Türkiye ve AB’ye (Avrupa Birliği) uygulamaya başladığı ithal ürünlere ek vergiler, dış ticaret savaşına yönelik kaygıları artırmıştır. Küresel ekonomideki artan korumacılık ve popülist yaklaşım sonucu ortaya çıkan bu gelişmeler küresel ticaret hacmi üzerinde henüz dramatik boyutta bir değişikliğe sebep olmamıştır. Ancak belirsizlik ortamı piyasalarda oynaklıklara neden olmaktadır. Temmuz 2018’de AB ve Japonya arasında dünyanın en büyük serbest ticaret anlaşması imzalanmıştır. Japonya ayrıca Çin ile de karşılıklı gümrük vergilerini indirmek üzere bir ticaret anlaşması imzalamıştır. Böylece ülkeler/bölgeler korumacılığa karşı mesajlarını net olarak ortaya koymaya başlamışlardır.

OECD, GDP	2017	2018	2019
Dünya	% 3,6	% 3,8 → % 3,7	% 3,9 → % 3,7
ABD	% 2,2	% 2,9	% 2,8 → % 2,7
Euro Bölgesi	% 2,5	% 2,2 → % 2	% 2,1 → % 1,9
Almanya	% 2,5	% 2,1 → % 1,9	% 2,1 → % 1,8
İtalya	% 1,6	% 1,4 → % 1,2	% 1
İngiltere	% 1,7	% 1,4 → % 1,3	% 1,3 → % 1,2
Japonya	% 1,7	% 1,2	% 1,2
Çin	% 6,9	% 6,7	% 6,4
Hindistan	% 6,7	% 7,4 → % 7,6	% 7,5 → % 7,4
Rusya	% 1,5	% 1,8	% 1,5
Türkiye	% 7,4	% 5,1 → % 3,2	% 5 → % 0,5

Yılın üçüncü çeyreğinde ham petrol fiyatları jeopolitik risklerle birlikte yükselmeye devam etmiş ve 80 USD/varil seviyelerini aşmıştır. Artan fiyatların küre genelinde üretim maliyetleri üzerinde baskı oluşturması ve enflasyonist riskleri artırması beklenmektedir.

Gelecek dönemlerde küresel finansman koşullarının daha sıkı olacağı beklentisi sürmektedir. FED’in Eylül ayındaki üçüncü faiz artırımının ardından yıl bitmeden bir faiz artırımı daha beklenmektedir. ECB de yılsonundan itibaren para politikasında normalleşmeye başlayacağını duyurmuştur.

OECD Eylül 2018’de yayınladığı rapora göre küresel ekonomi büyüme sonrası durgunluk dönemine girmektedir. Büyüme beklentilerindeki düşüşe neden olan riskler arasında, finans, politika, gelişen piyasalardaki zayıflık ve korumacılık eğilimleri sıralanmıştır. Para politikalarında kademeli geçiş desteklenirken, Brexit belirsizliği hala sürmektedir. Ayrıca İtalya ekonomisinin büyüme ve hükümet borcu başta AB olmak üzere küresel riskleri de artırmaktadır.

Rapora göre, gelişmekte olan piyasa ekonomileri ayrıışmaktadır. Ticari gerilimlerin, güven ve yatırım planları üzerindeki negatif etkisiyle 2018’in ilk yarısında global ticarete yavaşlama yaşanmıştır. Ek ticari sınırlamaların istihdama ve özellikle düşük gelirli hane halklarının yaşam standartlarına zarar vermesi beklenmektedir. Finansal krizden 10 yıl sonra, yüksek varlık fiyatları ve borç seviyelerinden kaynaklı kırılganlıklar devam etmektedir. Bankacılık sistemi güçlenirken, riskler daha az sıkı denetlenen banka-dışı kuruluşlara ve ekonomilere kaymaktadır.

ABD Ekonomisi

2017 yılını yoğun politik, ekonomik gelişmeler ve belirsizliklerle geçiren ABD ekonomisi, 2018 yılında da siyasi risklerle başlamıştır. Trump’ın Kudüs’ü İsrail’in başkenti olarak tanıdığını açıklaması, İran’a karşı yaptırımların uygulanması (nükleer anlaşmasının tek taraflı feshi), Trump soruşturması ve kongre içindeki çekişmelere yönelik gelişmeler, ABD-Çin ilişkilerindeki gelişmeler, ABD-K. Kore ilişkileri, Kanada, Meksika, AB ve Türkiye’ye karşı ithal ürünler için uygulamaya konulan ek gümrük vergisi belirsizlikleri artırmıştır. 2018 yılında ticaret savaşları ABD cephesinde somut aksiyonlara dönüşmüştür.

Tüm bunların yanında Meksika ve Kanada ile yeni serbest ticaret anlaşması için anlaşma da sağlanmıştır. Böylece ülkeler ile olan ilişkiler yeniden dengelenmiştir. Ancak ABD, Çin ve İran konusunda benzer ılımlı yaklaşımı izlememiştir. İran ekonomisi yaptırımlardan olumsuz etkilenirken, Çin ek vergiler ile misilleme girişiminde bulunmuştur. Bu misilleme tehditi sürekli sıcak tutulmaktadır.

Tüm bu siyasi gelişmelerin yanında ekonomi yılın ikinci çeyreğinde gıad (geçen yılın aynı dönemi) göre % 2,9 büyümüştür. Böylece, ekonomi % 2,5 düzeyini aşarak potansiyel büyüme oranını geçmiştir. Kurumlar vergisindeki indirimin etkisiyle yatırım harcamaları da ivme kazanmıştır. Ağustos 2018’de enflasyon % 2,7 gerçekleşmiş, hedeflenen % 2 düzeyinin üstünde seyretmeye başlamıştır. İstihdam göstergelerinde de iyileşme sürmüştür.

Ekonomideki olumlu gidişatın etkisiyle FED Eylül ayındaki toplantısında faiz artırımına gitmiştir. Böylece 2018 yılında üçüncü faiz artışı da gerçekleştirilmiştir. Beklentiler yılsonuna kadar bir faiz artışının daha yapılması yönündedir. 2019 yılında parasal normalleşme adımların izlenmesine ve bilanço daraltılmasının sürmesi beklenmektedir. İstihdam ve enflasyon göstergelerindeki iyileşmeler de bu politikayı desteklemektedir. Böylece FED, 2013 yılındaki Bernanke’nin açıkladığı plana uygun olarak yoluna devam etmektedir. Bir yandan dağıttığı paraları geri çekmekte (sterilizasyon), bir yandan da faizi artırarak para politikasını sıkılaştırmaktadır.

Avrupa Ekonomisi

Euro Bölgesi, 2017 yılını güçlü büyüme ile tamamlarken, ticaret savaşlarının baskısı ve azaltılması planlanan parasal destek nedeniyle, 2018 yıl büyümesinde yavaşlama yaşanmaktadır. Bölge, 2018'in ikinci çeyreğinde gyad göre % 2,1 büyümüştür. Büyümede yaşanan ılımlı yavaşlamaya karşın, enflasyon hedefindeki istikrarlı görünüm ve dengeli risk dağılımı devam etmektedir. Avrupa Merkez Bankası (AMB), varlık alımlarının Eylül ayına kadar aylık 30 Milyar Euro'ya, Ekim-Aralık dönemi için 15 Milyar Euro'ya indirilmesine ve yılsonunda da sona erdirilmesine karar vermiştir. AMB'nin 2019 yılında, Fed'in bilanço küçültmesine benzer bir yol izlemesi beklenmektedir. Fakat 2018 yılında büyümede yaşanan ılımlı yavaşlama ve aşırı gevşek para politikası nedeniyle, bilanço küçültme programına faiz artırımının eşlik etmesinde ötelenme beklenmektedir. İtalya, Yunanistan ve İspanya başta olmak üzere, kamu borcu yüksek sorunlu bölgelerin mali politikalarına dair endişelerin sıkı para politikasına geçişi yavaşlatması beklenmektedir.

2018 başında Euro bölgesinin siyasi bütünlüğüne dair endişeler bir miktar azalsa da; devam eden Brexit belirsizliği, son dönemde yaşanan göçmen politikalarına dair ayrışmalar ve hükümet kurma konusunda yaşanan krizler, siyasi riskler arasında devam etmektedir.

Asya Ekonomisi

Küresel risk algısında, ticaret savaşı ile yeniden ön plana çıkan Çin, yılın ikinci çeyreğinde gyad göre % 6,7 büyümüştür. Ülke, sürdürülebilir büyüme için planlanan ekonomik değişim kapsamında, ihracat ve kamu yatırımları ile büyüme modelinden; özel tüketimin teşvik edilmesi ve hizmet sektörünün ağırlığının artırılması modelinde yavaş fakat program dâhilinde ilerlemektedir. Ticaret savaşının olumsuz etkileri; sabit yatırımlar, perakende satışlar, sanayi üretimi ve PMI'lar başta olmak üzere öncü ekonomik göstergeler üzerinde ilk işaretlerini verirken, ticaret savaşındaki sertleşmenin, ekonomideki yavaşlama seviyesini belirlemesi beklenmektedir. Ticaret savaşı kapsamında uygulanan yaptırımlara bağlı olarak, dış ticaret fazlasında başlayan gerileme sonrası Yuan'ın değer kaybetmesine kontrollü bir şekilde izin veren Merkez Bankası, mevcut durumda rezervleri belirli bir seviyede tutsa da; ticaret savaşının rezervlere ne oranda yansıtacağına ilişkin endişeler finansal piyasalarda baskıya neden olmaktadır. Ülkenin yüksek borçluluk seviyesi orta vadeli yapısal sorun olarak devam etmektedir. Yılın ikinci yarısında, ülkede yükselişte olan üretici fiyatlarının ticaret savaşlarının da etkisiyle kalıcı olmadığı ve ithalatçı ülkeler açısından enflasyonist baskıların hafiflediği görülmektedir.

Japonya ekonomisi 2018 yılının ikinci çeyreğinde gyad göre % 1 büyümüştür. Siyasi istikrar ekonomiyi desteklese de; ticaret savaşı endişeleri ve küresel likiditede sıkışmanın etkisiyle, tüketimdeki artış istenilen seviyeye gelmemiştir. Ekim 2019'da uygulanması planlanan vergi artışının da (tüketim vergisinde % 8'den % 10'a artış) tüketimi kısacağı ve büyüme üzerinde baskılayıcı etki yapacağı öngörülmektedir. Küresel para politikalarında normalleşme sürecinin arttığı konjonktürde; enflasyon hedefine ulaşınca kadar gevşek para politikasına devam edeceğini belirten Japonya'nın, küresel para politikalarındaki normalleşme süreci kapsamında vergi artırımı kararını öteleyebileceği de beklenmektedir.

2018'in ilk çeyreğinde gyad göre % 7,7 büyüyen Hindistan ekonomisi, ikinci çeyrekte gyad göre % 8,2 büyümüştür. Yüksek cari açık, yükselen petrol fiyatları ve gelişmekte olan piyasa krizi nedenleriyle Dolar karşısında değer kaybı yaşayan Rupî'ye rağmen, Hindistan Merkez Bankası (RBI) faiz artırımını gerçekleştirmemiştir. Zayıflayan Rupî'nin ülkenin ihracat alanındaki rekabet gücünü artırması ve ülkedeki kuvvetli tüketim nedeniyle ekonomideki büyüme artışı devam etmektedir.

Rusya Ekonomisi

Gelişmekte olan ülkelerde gözlenen finansal riskler, Ruble’de sert dalgalanmalar yaratmış, Rusya Merkez Bankası dört yıl aradan sonra faiz artırmak zorunda kalmış, 25 baz puanlık artış gerçekleştirmiştir.

Ekonomi ikinci çeyrekte beklentilere paralel % 1.9 büyümüştür. Enflasyon ise Ağustos’ta %3.4 ve Eylül’de %3.1 olarak gerçekleş ve Merkez Bankası’nın % 4 hedefine yaklaşmaya başlamıştır. Artan petrol fiyatlarının hem enflasyon hem de büyüme üzerinde olumlu etki etmesi beklenmektedir.

Makro ekonomik ve iç/dış siyasi istikrarın yanında Dünya Kupası’nın da etkisiyle imalat ve hizmetler sektörü üretiminde hızlı artış görülmüş, ekonomik büyüme ivmelenmiştir. 3. Çeyrek büyümesinin de yüksek gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Rusya ekonomisinde risklerin daha çok jeopolitik kaynaklı olmaya devam edeceği görülmektedir. Suriye’de izlenen aktif dış siyaset, Rusya’nın bölgesel gücünü artırmaya devam etmektedir. Ancak Ağustos ayında yenilenen ABD önlemleri ile Batılı ülkelerin ticari ve finansal yaptırımlarının önemini koruyacağı görülmektedir.

Türkiye Ekonomisi

2018 ikinci çeyreğinde, mali teşviklerin etkisiyle % 5,2 büyüyen ekonomi, üçüncü çeyrekte reel ve finansal sektör göstergelerinde sert düşüşler yaşamıştır. Türk Lirası’ndaki sert değer kaybı, enflasyon ve faiz düzeylerinde rekor artışlara neden olmuştur.

Enflasyon Eylül ayında TÜFE’de % 24.5, Yİ-ÜFE’de % 46,2’lik değerlerle 2003’ten beri en yüksek seviyeye ulaşmıştır. İki gösterge arasında artan marj, çekirdek enflasyondaki yüksek seyir ve yükselme eğilimindeki enerji fiyatlarının enflasyon üzerinde baskı yaratmaya devam etmesi beklenmektedir.

Söz konusu yüksek artışlara karşı TCMB Eylül ayı PPK toplantısında politika faizi olarak 1 haftalık repo faizini kullanmaya başlayacağını ilan etmiş ve 625 baz puan artışa gitmiştir. Tüketici ve ticari kredilerde artan faiz oranları, özellikle döviz cinsinden yüksek özel sektör borçluluğunun da katkısıyla reel sektörde kredi geri ödeme risklerini ve konkordato başvurularını artırdı, konut ve otomotiv gibi krediye bağımlı sektörlerde sert talep daralması görülmüştür.

Üçüncü çeyrekte, döviz kurundaki artışın ve ekonomik faaliyetteki ivme kaybının sonucu olarak dış ticaret açığında ve cari açıkta iyileşme gözlenmiştir. Cari açık Haziran ve Temmuz’da sırasıyla % 22 ve % 67 oranında daralma göstermiştir. Dış ticaret açığı ise üçüncü çeyrek boyunca daralmıştır. (Haziran %9,1, Temmuz %32,6 ve Ağustos % 59).

Söz konusu reel ve finansal kesim risklerinin artması nedeniyle IMF Ekim 2018 Dünya Ekonomik Görünüm Raporu’nda büyüme tahminlerini 2018 için % 4.2’den % 3.5’e, 2019 için %4’ten % 0.4’e düşürmüştür. OECD de Eylül ayında büyüme tahminlerini 2018 ve 2019 için % 3.2 ve % 0.5 olarak açıklamıştır. Tahminler, yılın ikinci yarısı ve 2019’da ekonomide daralma görüleceği yönündedir.

Fitch Türkiye’nin kredi notunu Temmuz’da BB+’dan BB’ye düşürmüş, görünümünü durağandan negatife çevirmiştir. Ağustos’ta Moody’s kredi notunu Ba2’den Ba3’e, not görünümünü de durağandan negatife dönüştürmüştür. Türkiye’nin kredi notunu BB’-den B+’ya düşüren Standard&Poor’s (S&P) ise, görünüm durağan olarak teyit etmiştir.

Ekonomik durgunluğun aşılmasına yönelik olarak açıklanan ve Orta Vadeli Plan'ın yerini alan Yeni Ekonomi Programı'nda sorunlara gerçekçi şekilde yaklaşıldığı ve özellikle kamusal tasarruflara önem verildiği görülmektedir. Enflasyonla Topyekûn Mücadele Programı'nda öngörülen fiyat ve faiz indirimleri gibi makro ihtiyati önlemlerin ise reel sektörün mali sorunları, yüksek Yİ-ÜFE ile kısa süreli etki yaratacağı görülmektedir.

Söz edilen parasal, mali ve makro ihtiyati önlem paketlerinin yaklaşan seçimler nedeniyle tam olarak devreye sokulmaması, sorunların çözümünü geciktirmektedir. Ayrıca küresel likidite koşullarının sıkışmaya devam edecek olması nedeniyle, hem söz konusu önlemleri almanın hem de yabancı yatırımcıların güvenini sağlamanın maliyetinin daha yüksek olacağı görülmektedir.

Cam Sanayi

Cam sektörü, ürünleriyle otomotiv, inşaat, beyaz eşya, gıda, meşrubat, ilaç, kozmetik, turizm gibi birçok sektöre girdi veren sanayi alanlarından biri olup sağladığı istihdam, üretim ve ihracat ile ulusal ekonomimiz için çok önemli bir konuma sahiptir. Yüksek sabit sermaye yatırımı gerektiren cam sanayiinde enerji kullanımı da yükündür. Ölçek ekonomileri, yüksek kapasite ile çalışma zorunluluğu yaratmaktadır. Cam üretiminin izabe (eritme) teknolojisine dayalı olması, cam fırınlarının sürekli olarak faaliyette ve üretimin kesintisiz olmasını gerektirmektedir. Bu kesintisiz üretim ihtiyacı cam sanayiini hassas ve gözetilmesi gereken bir sektör kılmaktadır. Türkiye'nin lokomotif sektörlerine girdi veren cam sektörünün gelişimi, ürün yelpazesinin ve katma değerli ürünlerin arttırılması ve üretimde verimliliğin arttırılması koşuluna bağlıdır. Sektörde yoğunca ve uzun zamandır yaşanan konsolidasyon gereği, sadece yeni kapasiteler için değil, yenileme ve modernizasyon yatırımları için de büyük kaynağa ihtiyaç vardır.

Dünya cam sektörü, yılda ortalama % 2-5 büyümektedir. Toplam cam üretiminin de yaklaşık 140 milyon ton olduğu tahmin edilmektedir. Üretimin % 45'ini düz cam, % 44'ünü cam ambalaj, % 11'ini cam ev eşyası, cam elyaf ve diğer camlar oluşturmaktadır. Üretimin bölgelere dağılımı ise % 34 Asya, % 30 Avrupa, % 29 ABD'de ve % 7 diğer bölgelerdir. Euro Bölgesi ekonomilerinde yaşanacak ılımlı büyümenin cam ürünleri ihracatını miktar bazında olumlu etkilemesi beklenmekle birlikte, değer bazında ihracatın gelişimi Euro/Dolar paritesindeki hareketlere bağlı olarak baskı altında kalabilecektir.

2018 Ocak-Ağustos döneminde Türkiye'nin cam ithalatı miktar ve değer bazında artış göstermiştir. Cam ithalatı bu dönemde gıad göre miktar bazında % 4,1; değer bazında % 7,6 artmıştır. Türkiye'nin cam ihracatı aynı dönemde gıad göre miktar bazında % 4,9 azalış; değer bazında ise % 6,5'lik artış kaydetmiştir. Aşağıdaki tablo yıllar itibarıyla cam ihracat ve ithalatının gidişatını karşılaştırmalı olarak göstermektedir.

Cam Dış Ticareti (Mio \$)

	İthalat	İhracat	İhr/İth (%)
2008	594	1.017	171
2009	475	839	177
2010	617	903	146
2011	705	978	139
2012	643	956	149
2013	817	993	122
2014	877	1.064	121
2015	780	1.042	134
2016	799	954	119
2017	845	916	108
2018	574	639	111

* 2018 verisi 8 aylıktır.

Türkiye Cam İhracatı
Ocak-Ağustos (Bin Ton; Milyon ABD Doları)

	2017	2018	% Değ.
Düzcamlar			
Miktar	290	232	-% 20 ▼
Değer	249	267	% 7 ▲
Cam Ev Eşyası			
Miktar	131	121	-% 8 ▼
Değer	224	219	-% 2 ▼
Cam Ambalaj			
Miktar	90	128	% 42 ▲
Değer	38	54	% 41 ▲
Cam Elyaf			
Miktar	34	35	% 2 ▲
Değer	59	71	% 22 ▲
Diğer			
Miktar	10	12	% 29 ▲
Değer	31	28	-% 9 ▼
Toplam (Bin Ton)	555	527	-% 5 ▼
Toplam (Mio \$)	601	639	% 6 ▲

Türkiye Cam ithalatı
Ocak-Ağustos (Bin Ton; Milyon ABD Doları)

	2017	2018	% Değ.
Düzcamlar			
Miktar	278	265	-% 5 ▼
Değer	251	248	-% 1 ▼
Cam Ev Eşyası			
Miktar	28	46	% 68 ▲
Değer	44	59	% 33 ▲
Cam Ambalaj			
Miktar	46	44	-% 4 ▼
Değer	39	43	% 10 ▲
Cam Elyaf			
Miktar	91	91	-% 0,3 ▼
Değer	151	171	% 13 ▲
Diğer			
Miktar	37	53	% 43 ▲
Değer	49	53	% 9 ▲
Toplam (Bin Ton)	480	499	% 4 ▲
Toplam (Mio \$)	533	574	% 8 ▲

Girdi Verilen Sektörler

Otomotiv sektörü, üretim içindeki payı ve ekonomiye katkı oranı açısından bakıldığında, imalat sanayi içinde önemli bir yere sahiptir. ACEA verilerine göre Avrupa otomobil pazarı, 2018 Ocak-Ağustos döneminde % 6,1 büyürken; OSD raporuna göre Türkiye otomotiv pazarı aynı dönemde otomobilde de % 20,4 küçülmüştür.

2018 Ocak-Ağustos döneminde Avrupa otomobil pazarında en yüksek artış % 47,5 ile Romanya’da gerçekleşmiştir. En yüksek düşüş ise % 11,8 ile İzlanda’da gözlenmiştir. Ayrıca Fransa’da (% 8,9), İspanya’da (% 14,6) ve Almanya’da (% 6,4) artış; İngiltere’de (% 4,2) ve İtalya’da (% 0,1) düşüş yaşanmıştır. Rusya’da ise Eylül ayında otomobil satışları gıyad göre % 6,2 artmıştır.

İnşaat sektörü, GSMH içinde önemli payı nedeniyle ekonomideki önemini korumaktadır. Çimento, hazır beton ve tuğla gibi alt sektörleri de canlandırdığı için ekonomi için önemli ve olumlu katkıya sahiptir. Türkiye İMSAD’ın raporuna göre; 2016’da % 5,4 büyüyen inşaat sektörü, 2017 yılında % 8,9 büyüyerek daha iyi bir performans göstermiştir. 2018 yılının ikinci çeyreğinde de % 0,8’lik büyüyen sektör, durağanlaşmıştır. Üst üste çeyreklerde gözlemlenen büyüme yerini yavaşlamaya bırakmıştır. Yılın ilk yarısında sektör % 3,7 büyümüştür. Rapora göre, devam eden kamu inşaat yatırımlarına rağmen yavaşlamanın yaşanması, özel sektör inşaat sektöründeki yavaşlamaya işaret etmektedir. Yılın ilk çeyreğini hareketli geçiren sektörde ikinci çeyrekte sektör, seçim belirsizliğinden ve mali dalgalanmalardan olumsuz etkilenmiştir. Yapılan kampanyalar (kamu bankalarının hükümet tarafından sektörü fonlamaya teşvik etmesi...) etkisini ikinci çeyrekte gösterememiştir.

Türkiye İMSAD’ın raporuna göre Türkiye ekonomisi ve inşaat sektörü büyümesi arasındaki senkronizasyon azalmıştır. Gayrimenkul ve inşaat sektöründeki yavaşlamaya rağmen ekonomi yılın ilk çeyreğinde gıyad göre % 5,2 büyümüştür.

Beyaz eşya sektöründe, Avrupa'nın en büyük üreticisi durumunda olan Türkiye, AB'ye yaptığı ihracatın yanı sıra Rusya ve Çin'de yaptığı yatırımlarla geniş pazarlara hitap etmektedir. Türkiye, üretim kapasitesiyle Çin'in ardından dünyanın en büyük ikinci beyaz eşya üreticisi konumundadır. Türkiye'de beyaz eşya üretimi 2018'in Ocak-Ağustos döneminde adet bazında yıllık % 2 azalarak yaklaşık 18.6 milyon adet olarak gerçekleşmiştir. Yurt içi satışlar % 12 azalarak ~5.3 milyon adede gerilerken, ihracat % 4 artarak 13.4 milyon adet olmuştur.

Turizm sektörü, ithalata bağımlılığı en düşük olan sektörlerin başında yer almaktadır. Ancak yakın coğrafyamızda oluşan sıcak jeopolitik gelişmeler ve terör olayları sektörü olumsuz etkilemektedir. Türkiye'nin turizm geliri 2018'in ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 30,1 artarak yaklaşık 7 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Yılı Ocak-Ağustos döneminde Türkiye'yi ziyaret eden yabancı sayısı geçen yılın aynı dönemine göre % 22,92 artmıştır. 2015'deki uçak düşürme meselesi yüzünden ciddi etkilenen turizm sektörü, dış açığın düşürülmesi ve cari açığın finansmanına katkı açısından son derece önemli bir konuma yükselmiştir.

8. Faaliyet Sonuçları Hakkında Özet Bilgi

Eylül ayı sonu itibarıyla konsolide net satışlar, önceki yılın aynı dönemine göre %37 artarak 11.083 Milyon Türk Lirası olarak gerçekleşti. Brüt kar marjımız %34, brüt karımız ise 3.719 Milyon TL seviyesinde oluştu. Ebitda marjında kademeli olarak sürmekte olan iyileşme, Eylül döneminde de devam etti ve dokuzuncu ay sonu itibarıyla konsolide Ebitda marjımız %39 oranında gerçekleşti. 2018 Yılı Eylül Ayı sonu itibarıyla 4.348 Milyon TL seviyesindeki konsolide Ebitda hacmine ulaşıldı.

Ocak-Eylül 2018 döneminde yurtiçi ve yurtdışındaki kuruluşlarında 3.679 Bin ton cam üreten Şişecam Topluluğu'nun soda üretimi ise 1.766 Bin tona ulaştı.

Bu dönemde toplam 1.478 Milyon Türk Lirası tutarında yatırım harcaması yapılmıştır.

9. İşletmenin Finansman Kaynakları

Şişecam Topluluğunun başlıca finansman kaynaklarını, faaliyetler sonucunda yaratılan fonlar ile yurtiçi ve yurtdışında kurulu finans kuruluşlarından temin edilen kısa ve uzun vadeli krediler oluşturmaktadır.

Şişecam Topluluğu yurtiçi ve yurtdışında faaliyet gösteren kuruluşları tarafından 1 Ocak-30 Eylül 2018 döneminde 6 Milyar RUB ve 175 Milyon TL orta vadeli, 18 Milyon TL, 385 Milyon EGP, 173 Milyon EUR, 14.515 Milyon RUB, 3.004 Milyon UAH, 8 Milyon USD işletme sermayesi ihtiyacının karşılanması amacıyla kısa vadeli kredi kullanılmış olup, aynı dönemde vadesi gelen 21 Milyon TL, 23 Milyon USD, 201 Milyon EUR, 20.845 Milyon RUB, 2.931 Milyon UAH, 328 Milyon EGP tutarlarında kredi ödemesi yapılmıştır.

10. Teşviklerden Yararlanma Durumu

5746 sayılı Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanuna göre münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri çerçevesinde, işletmelerin bünyesinde yer alan Ar-Ge merkezlerinde yapılan harcamaların %100'ü 31 Aralık 2023 tarihine kadar kurum kazancının tespitinde Ar-Ge indirimi olarak dikkate alınmaktadır. 5746 sayılı kanun hükümleri çerçevesinde kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan Ar-Ge indirimi tutarı, sonraki hesap dönemlerine devredilir. Devredilen tutarlar, takip eden yıllarda herhangi bir süre kısıtlaması olmadan 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınır.

Ayrıca 5746 sayılı Kanuna göre Ar-Ge merkezinde çalışan personelle ilgili olarak gelir vergisi stopaj teşviki ve sigorta primi desteği sağlanmaktadır. Buna göre; Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personelinin; bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretlerinin doktoralı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde en az yüksek lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksan beşi (%95), yüksek lisanslı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksanı (%90), diğerleri için yüzde sekseni (%80) gelir vergisinden müstesnadır. Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personelinin; bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı, her bir çalışan için Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Topluluğumuzca bahsedilen Ar-Ge teşviklerinden de yararlanılmaktadır.

İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulaması

Topluluk, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi çerçevesinde, Ekonomi Bakanlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan yatırımlardan elde edilen kazançlar için indirimli kurumlar vergisi desteği almaktadır. Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen yatırıma katkı oranına göre hesaplanan yatırıma katkı tutarına ulaşılan kadar her yıl ödenecek kurumlar vergisi tutarı yine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen kurumlar vergisi indirim oranı uygulanarak indirimli ödenmek suretiyle bu teşvikten yararlanılmaktadır. Aynı karar kapsamında alınan yatırım teşvik belgeleri gereğince KDV ve gümrük vergisi teşvikinden de yararlanılmaktadır.

İhracat işlemleri ile diğer döviz kazandırıcı faaliyetler

Maliye Bakanlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından tespit edilen usul ve esaslar doğrultusunda yapılan ihracat işlemleri ile diğer döviz kazandırıcı faaliyetler damga vergisi ve harçlardan istisna edilmiştir. İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı'na dayanılarak hazırlanan Para Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 16 Aralık 2004 tarihli ve 2004/11 sayılı Kararı'na istinaden yurtdışı fuar katılımlarının desteklenmesi amacıyla devlet yardımı ödenmektedir.

Turquality

Türk Markalarının desteklenerek bilinç ve farkındalığının artırılmasını hedefleyen bir marka destek programı olan Turquality ile 2006/4 Sayılı “Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY’nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” çerçevesinde firmaların,

- Patent, faydalı model, endüstriyel tasarım ve marka tesciline ilişkin harcamaları,
- Sertifikasyona ilişkin giderleri,
- Moda/Endüstriyel ürün tasarımcısı/Şef/Aşçı istihdamına ilişkin giderleri,
- Tanıtım, reklam ve pazarlama faaliyetleri,
- Yurtdışı birimlere ilişkin giderleri,
- Danışmanlık giderleri

belirli sınırlar dahilinde desteklenmektedir.

Topluluğumuzca faaliyet gösterilen alanlara göre söz konusu marka destek programından faydalanılmaktadır.

Yurtdışında sağlanan teşvikler

Bulgaristan’da “Yatırımların Teşviki Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği” ile Avrupa Birliği’nin “Devlet Yardımları Mevzuatı” çerçevesinde Trakya Glass Bulgaria EAD ve Paşabahçe Bulgaria EAD, Bulgaristan Cumhuriyeti adına Bulgaristan Ekonomi ve Enerji Bakanlığı ile Bulgaristan Maliye Bakanlığınca devlet yardımları için bir memorandum imzalamıştır.

Romanya’da Glasscorp S.A., bu kapsamda devlet yardımlarından yararlanmaktadır.

11. Temel Rasyolar

Karşılaştırmalı bazı temel rasyolar aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2018	31 Aralık 2017
Dönen Varlıklar / Kısa Vadeli Borçlar	1,86	2,22
Toplam Yükümlülükler / Toplam Varlıklar	0,42	0,39
Toplam Yükümlülükler / Özkaynak	0,72	0,63
Net Finansal Borç / Özkaynak	0,12	0,04
	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Ocak- 30 Eylül 2017
Brüt Kar / Net Satışlar	0,34	0,32
Faaliyet Karı / Net Satışlar	0,32	0,18
Ebitda / Net Satışlar	0,39	0,27

12. Kar Dağıtım Politikası

Şirketimizin kar dağıtım politikası; Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu, Vergi Kanunları ve şirketin tabi olduğu sair mevzuatlar ile Esas Sözleşme hükümleri dikkate alınarak belirlenmiştir.

Buna göre;

- a) Şirketimiz, Sermaye Piyasası Mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde yılsonlarında hesaplanan dağıtılabilir net dönem karının asgari %50'sini nakit ve/veya bedelsiz pay şeklinde kar payı olarak dağıtmayı benimsemektedir.

Ekonomik koşullar, yatırım planları ve nakit pozisyonu gibi hususlar dikkate alınarak, Ortaklar Olağan Genel Kurulu hedeflenen orandan farklı bir dağıtım yapılmasına karar verebilir.
- b) Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri ile Kurumsal Yönetim İlkelerinde öngörülen detayları da içeren Yönetim Kurulumuzun kar dağıtım teklifleri; yasal sürelerinde Kamuyu Aydınlatma Platformu, şirketimiz internet sitesi ve faaliyet raporu aracılığıyla kamuya duyurulur.
- c) Genel Kurul'da alınacak karara bağlı olarak dağıtılacak nakit kar payları genel kurulda kararlaştırılan tarihte ödenir. Bedelsiz pay şeklinde dağıtılacak kar paylarına ilişkin işlemler ise, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerinde öngörülen yasal süre içerisinde tamamlanır.
- d) Kar dağıtım politikası çerçevesinde kar payları, dağıtım tarihi itibarıyla mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın eşit olarak dağıtılır.
- e) Yönetim Kurulu'nun, Genel Kurula karın dağıtılmamasını teklif etmesi halinde, bunun nedenleri ile dağıtılmayan karın kullanım şekline ilişkin bilgi Genel Kurul toplantısında pay sahiplerine sunulur.
- f) Kar dağıtım politikasında pay sahiplerinin menfaatleri ile şirket menfaatleri arasında dengeli bir politika izlenir.
- g) Kardan pay alma konusunda imtiyazlı hisse bulunmamaktadır.
- h) Esas Sözleşmemizde kurucu intifa senedi ile Yönetim Kurulu üyelerimize ve çalışanlarımıza kar payı verilmesi uygulaması bulunmamaktadır.
- i) Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre; Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından yetkilendirilmiş olmak ve Sermaye Piyasası Kanunu'na ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun konu ile ilgili düzenlemelerine uymak kaydı ile kar payı avansı dağıtılabilir. Genel Kurul tarafından Yönetim Kurulu'na verilen kâr payı avansı dağıtma yetkisi, yetkinin verildiği yıllarla sınırlıdır.

13. Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu

Şişecam'ı bugünlere taşıyan çağdaş yönetim ve sanayicilik ilkeleri, yüksek kurumsallaşma düzeyi, pazara ve Ar-Ge'ye odaklılık gibi hususlar, geleceğin daha güçlü Şişecam'ının da temel dayanaklarını oluşturmaktadır. Şişecam Topluluğu, faaliyet alanlarında çevre ülkelerini kapsayan yaşamsal coğrafyanın lider üreticisi olma vizyonunu bu temeller üzerinde, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ni benimseyerek daha da güçlendirmeyi hedeflemektedir. Şirketimiz, kurumsal yönetim uygulamalarında, Sermaye Piyasası Mevzuatına ve Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) düzenlemelerine uyuma azami özen göstermekte olup, Kurumsal Yönetim Tebliği ekinde yer alan ve henüz tam olarak uyum sağlanamayan prensipler, mevcut durum itibarıyla bugüne kadar menfaat sahipleri arasında herhangi bir çıkar çatışmasına yol açmamıştır.

31 Aralık 2017 tarihinde sona eren faaliyet döneminde Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ ekinde yer alan Kurumsal Yönetim İlkelerinde öngörülen esaslar doğrultusunda hazırlanan "2017 yılı Kurumsal Yönetim Uyum Raporu" 2017 yılı faaliyet raporumuz ile şirketimizin www.sisecam.com.tr adresinde yer alan "Yatırımcı İlişkileri" başlığı altında pay sahiplerimizin bilgisine sunulmuştur.

14. Dönem İçinde Yapılan Sermaye Artışı, Esas Sözleşme Değişiklikleri ve Kar Dağıtımları

21 Mart 2018 tarihinde yapılan 2017 Yılı Ortaklar Olağan Genel Kurul toplantısında; mevcut çıkarılmış sermayenin; %13,3333 oranına tekabül eden 300.000.000 Türk Lirası Tutarındaki brüt temettünün nakden dağıtılması, stopaja tabi olan pay sahiplerine ise nakit kar payı üzerinden gelir vergisi stopajı yapıldıktan sonra net ödenmesini, nakit temettü ödeme tarihinin 31 Mayıs 2018 olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Dönem içerisinde sermaye artırımını ve esas sözleşme değişikliği olmamıştır.

15. Çıkarılmış Bulunan Sermaye Piyasası Araçlarının Niteliği ve Tutarı

Şirketimizin 23.01.2013, 21.03.2013, 27.03.2013, 24.04.2013, 01.05.2013, 02.05.2013 ve 06.05.2013 tarihlerinde KAP'ta yapılan açıklamalardan da görüleceği üzere, 7 yıl vadeli 500 Milyon Amerikan Doları tutarındaki tahvil ihracına ilişkin satış işlemleri 9 Mayıs 2013 tarihinde tamamlanmıştır. Tahvilin itfa tarihi 9 Mayıs 2020 olup, faiz oran %4,415 (kupon faiz oranı %4,25) olarak belirlenmiştir.

Ayrıca Şirketimiz, 750 Milyon Amerikan Doları ve/veya muadilinde yurtdışından 10 yıl vadeye kadar yabancı para borçlanma aracı ihracı için SPK'ya başvurmuş olup, SPK'nın 27 Nisan 2018 tarih ve 19/546 sayılı kararı ile 1 yıl süreyle onay almıştır.

16. Risk Yönetimi ve İç Kontrol Mekanizması

Yoğun bir iç ve dış rekabet ortamında faaliyet gösteren Şişecam Topluluğu, paydaşlarına yeterli düzeyde risk güvencesi sağlayabilmek için etkin risk yönetimi ve iç denetim süreçleri uygulamaktadır.

Finansal krizler, yoğunlaşan devletlerarası çıkar çatışmaları, jeopolitik faktörlerin tetiklediği güvenlik sorunları, endüstri 4.0 gibi teknolojik gelişmeler, iklim değişikliğinin dramatik sonuçları ve toplumsal sorunlar dünyayı, geçmişten farklı siyasi, ekonomik, teknolojik ve çevresel riskler barındıran bir yer haline getirmiştir.

Küresel risklerin kişilerin, şirketlerin ve devletlerin hayatını yeni ve alışılmadık şekillerde etkilemeye başlaması yanında risklerin önemli bölümünün sigortalanamaz mahiyette oluşu, tüm dünyada risklere bakış açısını farklılaştırmış ve bir disiplin olarak risk yönetiminin önemini büyük ölçüde artırmıştır. Bu kapsamda, risk yönetimi ve iç denetim süreçlerinin etkinliği gözden geçirilmiş, kurumsal yönetimin önemli unsurlarını oluşturan söz konusu iki fonksiyon daha geniş bir perspektifle ve daha etkin bir şekilde yönetilmiştir. Bu yapı kapsamında, Topluluğumuz mevcut ve potansiyel riskleri proaktif bir yaklaşımla ele almakta ve denetim faaliyetlerini risk odaklı bakış açısı ile sürdürmektedir.

Şişecam Topluluğu'nda risk yönetimi ve iç denetim faaliyetleri, Ana Şirket bünyesinde yapılandırılmıştır. Faaliyetler, Topluluğun temel iş alanlarını yöneten Başkanlıklar ile koordinasyon içerisinde, Ana Şirket Yönetim Kurulu'na bağlı olarak yürütülmekte, halka açık şirketler bünyesinde yapılandırılan "Riskin Erken Saptanması Komitesi", "Denetimden Sorumlu Komite" ve "Kurumsal Yönetim Komitesi" ile yapılan düzenli ve planlı toplantıların sonuçları Yönetim Kurullarına mevzuata uygun şekilde raporlanmaktadır.

Kurumsal bir yapının tesis edilmesi, paydaşlara gereken güvencenin sağlanması, Topluluğun maddi ve maddi olmayan varlıklarının, kaynaklarının ve çevrenin korunması, belirsizliklerden kaynaklanan kayıpların en aza indirilmesi ve olası fırsatlardan en yüksek faydanın sağlanması amacıyla yapılan çalışmalar esnasında, iç denetim ve risk yönetimi fonksiyonlarının birbirleri ile olan iletişimi en üst seviyede tutulmakta ve karar verme sürecinin desteklenmesi ve yönetim etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.

Şişecam Topluluğunda Risk Yönetimi:

Şişecam Topluluğu'nda risk yönetimi faaliyetleri kurumsal risk yönetimi prensipleri esas alınarak sürdürülmekte, bütünsel ve proaktif bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Topluluk, gerek küresel gelişmelerin yarattığı belirsizlikleri daha etkin yönetebilmek, gerekse keskin iç ve dış rekabet ortamında paydaşlarına sağladığı risk güvencesini sürdürmek amacıyla, risk yönetimi süreçlerinin etkinliğini artırmaya odaklanmıştır.

Bu doğrultuda, kurumsal risk yönetimi anlayışı kapsamında belirlenen, önceliklendirilen ve risk iştahı doğrultusunda eylem planlarına bağlanan risklerin yönetimi için önceki yıllarda olduğu gibi Topluluk genelinde iletişim ve koordinasyon faaliyetlerine ağırlık verilmekte, teknolojik imkânlar kullanılmakta, sürecin sağlıklı izlemesini sağlayacak olan raporlamalar da yine mevzuata uygun şekilde sürdürülmektedir.

Şişecam Topluluğu'nda İç Kontrol:

Topluluğumuzda uzun yıllardır sürdürülen iç denetim faaliyetlerinin amacı, Topluluk Şirketlerinin sağlıklı bir şekilde gelişmesine ve uygulamada birlik ve beraberliğin sağlanmasına yardımcı olmak, faaliyetlerin iç ve dış mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini ve düzeltici tedbirlerin zamanında alınmasını sağlamaktır. Anılan amaç doğrultusunda, Topluluğun yurt içi ve yurt dışı kuruluşları bünyesinde süreklilik arz edecek şekilde denetim çalışmaları yapılmaktadır.

İç denetim çalışmaları Yönetim Kurulu tarafından onaylanan dönemsel denetim programları kapsamında yürütülmektedir. Denetim programları oluşturulurken risk yönetimi çalışmalarından elde edilen sonuçlardan da faydalanılmakta, diğer bir deyişle “risk odaklı denetim” uygulamaları hayata geçirilmektedir.

17. Personel ve İşçi Hareketleri, Toplu Sözleşme Uygulamaları ve Çalışanlara Sağlanan Haklar

Şişecam, çağdaş yönetim anlayışı, yasalar ve standartlar çerçevesinde teknolojik değişim ve gelişmeler doğrultusunda çalışma ortam ve koşullarını sürekli iyileştirmeyi, çalışanlarını ve ilişkide bulunduğu tüm tarafları bilgilendirmeyi hedeflemektedir.

Bu kapsamda, Topluluk çalışanlarına ücrete ilave olarak ikramiye, yakacak yardımı, izin harçlığı, bayram harçlığı, eğitimi teşvik, yemek, evlenme, bireysel emeklilik katkı payı, doğum, ölüm, ulaşım gibi menfaatler sağlanmaktadır. Ayrıca, mevcut yasalarda öngörülen koşulları sağlayan çalışanlara kıdem ve ihbar tazminatı ödenmektedir.

Bu dönemde, yurtiçi ve yurtdışı kuruluşlarımızla ilgili olarak toplu sözleşme uygulamaları aşağıdaki gibidir:

Topluluğumuzun yurtiçi kuruluşlarında;

- Soda San. AŞ'ye bağlı Soda ve Kromsan Fabrikalarında Petrol-İş Sendikası ile yürütülmekte olan 17. Dönem toplu iş sözleşmesi görüşmeleri, 4 Haziran 2018 tarihinde anlaşma ile sonuçlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Ocak 2018-31 Aralık 2019 tarihleri arasında 2 yıl süre ile yürürlükte kalacaktır.
- Camiş Ambalaj San. AŞ'de Selüloz-İş Sendikası ile yürütülmekte olan 15. Dönem toplu iş sözleşmesi görüşmeleri, 9 Temmuz 2018 tarihinde anlaşma ile sonuçlandırılmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Ocak 2018-31 Aralık 2019 tarihleri arasında 2 yıl süre ile yürürlükte kalacaktır.

Topluluğumuzun yurtdışı kuruluşlarından;

- Kimyasallar Grubuna ait bağlı ortaklıklarımızdan Bosna-Hersek'de kurulu Şişecam Soda Lukavac D.O.O Fabrikası'nda Non-Metal Sendikası ile başlayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 29 Mart 2018 tarihinde anlaşma ile sonuçlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Ocak 2018-31 Aralık 2019 tarihleri arasında 2 yıl süre ile yürürlükte kalacaktır.

- Düzcam Grubuna ait bağlı ortaklıklarımızdan Macaristan'da kurulu Fritz Aszod işyerinde 14 Şubat 2018 tarihinde Aszod işyeri sendikası ile başlayan görüşmeler 10 Nisan 2018 tarihinde anlaşma ile sonuçlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Mart 2018-28 Şubat 2019 tarihleri arasında 1 yıl süreyle yürürlükte kalacaktır.
- Cam Ev Eşyası Grubuna ait yurtdışı bağlı ortaklıklarımızdan Rusya'da kurulu OOO Posuda şirketinin toplu iş sözleşmesinin süresi 31 Aralık 2017 tarihinde sona ermiş olup, Proofkom Sendikası ile yürütülmekte olan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri, 26 Haziran 2018 tarihinde anlaşma ile sonuçlanmıştır. Toplu iş sözleşmesi 1 Ocak 2018-31 Aralık 2018 tarihleri arasında yürürlükte kalacaktır.
- Düzcam Grubuna ait bağlı ortaklıklarımızdan İtalya Udine'de kurulu Şişecam Flat Glass Italy S.R.L fabrikasında toplu iş sözleşmesi görüşmeleri USİ Sendikası ile tamamlanmış olup, protokol altına alınmıştır.
- Dönem içinde Topluluğumuza katılan İtalya Monte Sant'angelo'da kurulu Şişecam Flat Glass South Italy S.R.L fabrikasının revizyon ve yeniden devreye alınma sürecinde ortaya çıkan fazla işgücü için ilgili sendikalarla mutabakat sağlanarak muhtemel kamu teşviklerinden yararlanılması ile ilgili başvuru yapılmış olup, proses devam etmektedir.

18. Üst Düzey Yöneticilere Sağlanan Faydalar

Yönetim Kurulu üyelerine sağlanan her türlü hak, menfaat ve ücretler Esas Sözleşmede belirtildiği üzere her yıl Genel Kurul'ca saptanmaktadır. Şirket'in 21 Mart 2018 tarihinde yapılan 2017 Yılı Olağan Genel Kurul toplantısında, Yönetim Kurulu Üyeleri'ne ödenecek aylık ücretler belirlenerek kamuya açıklanmıştır.

Yönetim Kurulu Üyelerine ve üst düzey yöneticilerin ücretlendirme esasları yazılı hale getirilmiş ve Şirket'in Kurumsal İnternet Sitesinde de yayınlanmıştır.

Şirket Genel Müdürü, CFO'su ve diğer Üst Düzey Yöneticilerine ciro, karlılık ya da diğer temel göstergelere doğrudan endeksli, teknik anlamda prim olarak mütalaa edilebilecek herhangi bir ödeme yapılmamaktadır. Şirket Genel Müdürü, CFO ve diğer Üst Düzey Yöneticilerine maaş, ikramiye, sosyal yardım gibi nakdi ödemelerin yanı sıra, Yönetim Kurulumuzca Şirket'in faaliyet hacmi, Şirket faaliyetinin niteliği ve risklilik düzeyi, sevk ve idare edilen yapının büyüklüğü ve faaliyet gösterilen sektör gibi kriterler dikkate alınarak belirlenen ve enflasyon, genel ücret ve Şirket karlılık artışları gibi göstergeler göz önünde bulundurulmak suretiyle, duruma göre artırılarak veya artırılmaksızın yılda bir defaya mahsus olmak üzere, jestiyon ikramiyesi adı altında bir ödeme de yapılmaktadır. Ayrıca, Şirket Üst Düzey Yöneticilerine gayri nakdi olarak da makam aracı tahsis edilmektedir. Bu kapsamda, yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilerine ücret politikası çerçevesinde yapılan ödemeler toplamı, finansal tablo dipnotlarımızda kamuya açıklanmaktadır.

Yönetim Kurulu üyelerine ve yöneticilere borç ve kredi verilmemekte, üçüncü bir kişi aracılığıyla şahsi kredi adı altında kredi kullandırılmamakta veya lehine kefalet gibi teminatlar verilmemektedir.

19. Diğer Hususlar

Dönem içerisinde ilişkili taraflarla gerçekleştirilen işlemlere ilişkin açıklamalar, aynı tarihte kamuya açıklanan finansal tabloların 37 numaralı dipnotunda detaylı olarak sunulmuştur.